

Scholenbouwprijs 2008

Jury nomineert 9 projecten

De kersverse jury van de Scholenbouwprijs 2008 boog zich over het interessante thema het duurzame schoolgebouw. De eerste observaties.

Tekst Sibö Arbeek

Juryvoorzitter Sybilla Dekker wil eerst een proefronde maken langs enkele ingediende projecten: "Waar letten jullie op als je kijkt?" De beeldkwaliteit is natuurlijk belangrijk, maar hoe is het begrip duurzaamheid vertaald? Ronald Schilt van Merosch heeft vanuit zijn expertise alle scholen gescoord op de aspecten flexibiliteit, energie, water, materialen, afval en gezondheid. Op basis van die scores ziet hij al een paar uitschieters. Opvallend vindt hij dat bijna elke school al met energie bezig is en flexibiliteit hoog in het vaandel heeft staan. Water en materialen scoren nog niet erg bij de scholen. Dat moet nog komen. "Gezondheid komt weinig verder dan aandacht voor daglicht en ventilatie."

Doordachte concepten

Eric Hordijk merkt op dat een goede onderwijskundige visie de basis vormt voor elk duurzaam gebouw. Hij mist die onderbouwing soms in de aanmeldingen: "Je kunt wel zeggen dat je flexibel bouwt met

duurzame materialen, maar vanuit welk onderwijskundig concept doe je dat?" In zijn algemeenheid zoekt de jury naar projecten die zowel naar inhoud en vorm doordacht zijn. Gaandeweg komt de jury tot de conclusie dat de jury geen nieuwe definities van duurzaamheid moet ontwikkelen. Voorzitter Dekker: "Wat geven de scholen zelf aan en wat kunnen wij vanuit de bestaande kaders en onze ervaring teruggeven?" Ergens in de beoordeling komt dan vanzelf een beeld van duurzaamheid bovendien. En dan gaat het om meer dan alleen de technische aspecten. Ook de visie, het onderwijskundig concept, het gevoel dat de jury bij een gebouw krijgt en de ruimtelijke inpassing zijn van belang.

Groeiend beeld

Opvallend is dat er veel vormen van de brede school zijn; afhankelijk van de ruimtelijke en inhoudelijke opgave wordt een fysiek en maatschappelijk programma ontwikkeld. Eigenlijk een heel mooie

positionering van maatschappelijke voorzieningen in een veranderende omgeving. De jury komt na een eerste schifting met een positieve observatie: er zijn veel goede en interessante aanmeldingen. Als je verder kijkt, zie je dat er verschillende soorten inzendingen zijn. Van beperkte verbouwingen ("de school kan weer enkele jaren door"), het opknappen en maatschappelijk invullen van monumenten en kleine stedenbouwkundige inpassingen. Maar ook de grote gebaren, waarbij veel functies gekoppeld worden in een vernieuwende architectonische omgeving. Het zit er allemaal weer bij en het geeft een groeiend beeld van de ontwikkeling van de scholenbouw in Nederland.

Kwaliteit en prijs

De duurzame school is een specifiek thema voor de Scholenbouwprijs. En duurzaamheid is een actueel thema. Er is bijvoorbeeld nogal wat kritiek op het binnenklimaat in scholen. Ronald Schilt stelt dat het energetisch niveau van kantorenbouw hoger ligt dan bij schoolgebouwen. Allard Jolles bestrijdt dat: "Ik zie vaak dat bouwers niet weten hoe ze creatief en met duurzame oplossingen kunnen bouwen. Prijs is niet het grote issue; kwaliteit wel. Interessant is hoe de jury straks tot een afweging komt; want is een school die stelt dat in de toekomst het gebouw kan worden heringericht met woningen een duurzame school?" "Het begrip duurzaamheid is altijd ook gekoppeld aan een gebouw waarin je je lekker voelt", stelt Ineke Linthorst van De Kikker. "Een gebouw dat ademt en dat past binnen een achterliggende gedachte over het duurzame gebruik ervan. Het kan niet zo zijn dat een gebouw wint dat technisch goed scoort maar je verder niets zegt. Daarom is het zo belangrijk om een gebouw echt te ervaren."

Trends

De jury vat de trends samen die in de projecten ontdekt zijn:

- Soms grote combinaties, waarbij bijna kleine steden zijn gevormd, zoals de inzending rond het Leerpark in Dordrecht of het ROC in Hardenberg, waar de school onderdeel is van een groter complex.
- Veel veelkleurigheid, zowel in materiaalgebruik als in kleuroepassing.
- Vaak combinaties van grote algemene ruimten en vides, als centrale entree en bedoeld voor ontmoeting en verdeling van functies.
- Mooie voorbeelden van hergebruik.
- De vertaling van de onderwijsvisie op het gebouwconcept en het begrip duurzaamheid haal je niet altijd uit de aanmeldingen.
- Soms moet een brede school een wat mislukte omgeving opruimen, of lijkt het gebouw op een verkeerde plek te staan.
- Veel mooie verhalen, maar werkt het ook zo? Je krijgt het pas terug als je de school in gebruik ziet. ◀

Shortlist van de jury

Primair onderwijs

• Clusterschool Eemnes	Eemnes
• Brede School 't Zand	't Zand
• OBS Florence Nightingale & De Oranjerie/De Oostwijzer	Zoetermeer
• OBS De Vlinder	Ter Apel
• De Matrix	Hardenberg

Voortgezet onderwijs

• Junior College	Den Helder
• Niekée	Roermond
• Insula College	Dordrecht
• Piter Jelles Nylân	Leeuwarden

Inmiddels heeft de jury in de tweede ronde een shortlist van 22 projecten teruggebracht tot 9 genomineerde projecten (zie hierboven). Deze scholen worden deze maand bezocht en uitvoerig gedocumenteerd in het Scholenbouwprijsboek. Op 29 januari reikt de staatssecretaris - tijdens de NOT in de Utrechtse Jaarbeurs - de scholenbouwprijzen uit. De 22 projecten blijven onderdeel vormen van de NOT-publieksprijs, die ook op donderdag 29 januari wordt uitgereikt rond het thema 'de optimale leer- en werkomgeving voor leerlingen en docenten'.